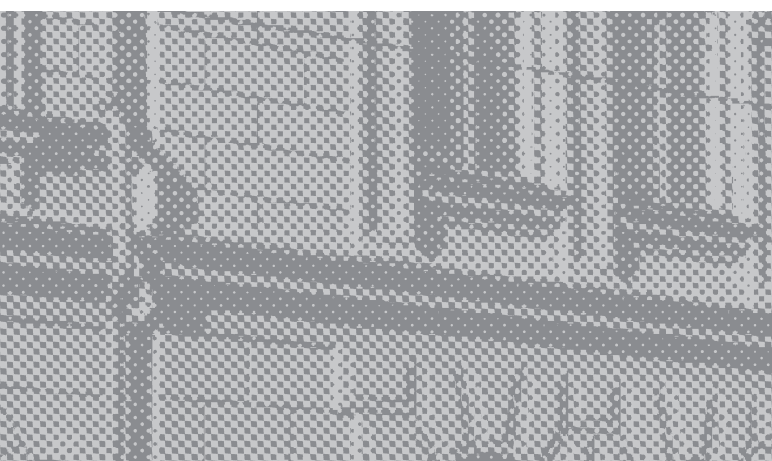
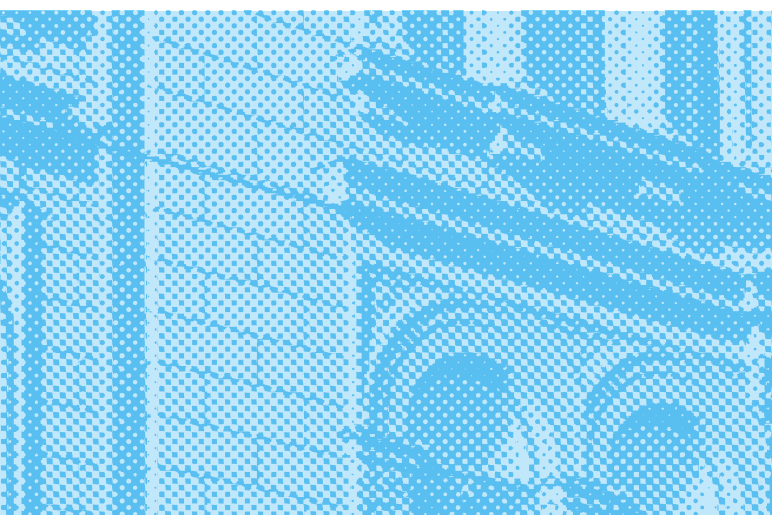

Direktionens berättelse till bankfullmäktige om Finansinspektionens verksamhet 2014

Innehållsförteckning

Direktionen	2
Samarbete mellan Finansinspektionen och Finlands Bank	3
Finansinspektionens strategi 2014–2016	4
Sammanfattning	5
Läget på finansmarknaden	7
Målen för 2014 och förverkligandet av dem	9
Riskbaserad tillsyn och reglering samt effektiv verksamhet	9
God riskhanteringsförmåga och högklassig intern styrning i företagen under tillsyn	12
Högklassigt kund- och investerarskydd	14
Resultatitriktat tillsyns- och annat myndighetssamarbete	17
Bankfullmäktiges berättelse för 2013 och åtgärder till följd av den	20
Ekonomiutskottets betänkande EkUB/FM 12/2014 och åtgärder på grund av det	22
Bedömning av ändringarna i tillsynen och tillsynsavgifterna år 2015	23

Då året inte nämns i texten hänvisas till år 2014.

Bankfullmäktiges roll i tillsynen av Finansinspektionen

Bankfullmäktige övervakar den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i Finansinspektionens verksamhet. I övervakningen av ändamålsenligheten bedömer bankfullmäktige hur det i lagen föreskrivna målet för verksamhet har förverkligats. I övervakningen av den allmänna effektiviteten i verksamheten följer bankfullmäktige framför allt upp personalutvecklingen och den allmänna budgetutvecklingen i förhållande till uppgifterna samt ändringar som föranleds av lagstiftningens eller marknadens utveckling.

Direktionens sammansättning år 2014

ordförande **Pentti Hakkarainen**
vice direktionsordförande, Finlands Bank

vice ordförande **Martti Hetemäki**
statssekreterare som kanslichef, finansministeriet

Outi Antila
överdirektör, social- och hälsovårdsministeriet

Pirkko Juntti
vicehäradshövding

Jaakko Tuomikoski
filosofie magister, SGF

Suppleant för Pentti Hakkarainen är avdelningschef **Kimmo Virolainen**. Suppleant för Martti Hetemäki är enhetschef, lagstiftningsrådet **Tuija Taos**. Suppleant för Outi Antila är övermatematiker **Mikko Kuusela**.

Verkställande direktör **Vesa Vihriälä** utnämndes till direktionsmedlem från ingången av år 2015. Jaakko Tuomikoskis mandatperiod som direktionsmedlem upphörde i december.

Direktionens roll

Finansinspektionens verksamhet leds av en direktion. Direktionen uppställer de särskilda målen för Finansinspektionens verksamhet och beslutar om riktlinjerna för verksamheten samt styr och övervakar måluppfyllelsen och iakttagandet av riktlinjerna. Vidare behandlar direktionen bl.a. Finansinspektionens årliga budget och underställer den Finlands Banks direktion för fastställelse. Enligt 10 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) ska Finansinspektionens direktion minst en gång per år lämna bankfullmäktige en berättelse över målsättningarna för Finansinspektionens verksamhet och måluppfyllelsen.

Samarbete mellan Finansinspektionen och Finlands Bank

Administrativt är Finansinspektionen knuten till Finlands Bank men fattar sina beslut självständigt. Finansinspektionen och Finlands Bank har en viktig roll i övervakningen av den finansiella stabiliteten och denna uppgift genomförs i nära samarbete.

Viktiga samarbetsområden är makrotillsyn, insamling av statistik på och uppföljning av finansmarknaden, identifiering av riskerna i de finansiella företagens omvärld, bedömningar av systemrisker, stresstester och utveckling av nödvändiga analysmetoder för övervakningen av den finansiella stabiliteten. Finansinspektionen utnyttjar Finlands Banks analys för inriktning av sitt eget tillsynsarbete och inom analysarbetet görs ett omfattande samarbete till exempel i banksektorns gemensamma analysgrupp.

Finansinspektionens strategi 2014–2016

Mission

Vi främjar den finansiella stabiliteten, förtroendet för finansmarknaden och skyddet av kunder, investerare och försäkrade.

Vision

Finansinspektionen är en ansedd och inflytelserik aktör i det europeiska tillsynssystemet.

Strategiska mål

- Att effektivt förebygga problem som hotar den finansiella stabiliteten och förtroendet för finansmarknaden
- Att vara en gedigen expert i det europeiska tillsynssystemet
- Att vara bland de främsta europeiska tillsynsmyndigheterna i fråga om kvalitet och bland de bästa nordiska myndigheterna i fråga om effektivitet
- Att bidra till en rätt avpassad och jämlik reglering och tillsyn
- Att sörja för att finansiella tjänster och produkter tillhandahålls ansvarsfullt på finansmarknaden i Finland

Strategiska riktlinjer

En riskbaserad tillsyn och reglering samt effektiv verksamhet

- Vi genomför analyser löpande och kan därför sätta in tillsynsåtgärder proaktivt och där det behövs
- Vi framhäver inspektionernas och platsbesökens betydelse i tillsynsarbetet
- Vi bidrar till att befästa ett gott uppförande på finansmarknaden. Vi ingriper bestämt när vi upptäcker missbruk och försummelse
- Vi ökar personalens kompetens, effektiviserar våra arbetsprocesser och uppmuntrar verksamhet som speglar överenskomna värderingar

God riskhanteringsförmåga och intern styrning i företagen

- Vår tillsyn fokuserar på att trygga förutsättningarna för en stabil affärsverksamhet
- Vi förutsätter att styrelserna sörjer för en högklassig riskhantering och intern kontroll i företagen under tillsyn
- Vi förutsätter att kapital- och likviditetsbuffertarna täcker väsentliga risker inklusive osäkerhetsfaktorerna i riskmodellerna
- Vi framhäver vikten av välfungerande återhämtnings- och resolutionsplaner
- Vi genomför en effektiv makrotillsyn i samarbete med Finlands Bank

Högklassigt kund- och investerarskydd

- Vi förutsätter att tjänsteleverantörerna beaktar kraven på kund- och investerarskydd i sina interna processer
- Vi förutsätter investerarinformation av hög kvalitet som underbyggs av rapporteringsprocesser
- Vi utvidgar tillsynen av börshandeln genom europeiskt samarbete
- Vi gör vår kundupplysning mer synlig och tillgänglig

Resultatnriktat tillsynssamarbete och annat myndighetssamarbete

- Vi verkar inom regel- och tillsynsarbetet på EU-nivå för sådana mål som är viktiga för finansmarknaden i Finland
- Vi arbetar för att bästa tillsynspraxis införs inom EU
- Vi bidrar till en trovärdig och effektiv tillsyn inom den gemensamma tillsynsmekanismen (SSM) och till samordning av tillsynen i Norden
- Vi utnyttjar myndighetssamarbetet i utvecklandet av våra tillsynssystem

Sammanfattning

Syftet med Finansinspektionens verksamhet är att kreditinstituten, försäkrings- och pensionsanstalterna och andra tillsynsobjekt bedriver en stabil verksamhet som är en förutsättning för finansmarknadens stabilitet, att de försäkrade förmånerna tryggas och att det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt upprätthålls (Lagen om Finansinspektionen 1 §).

Inverkan av det ekonomiska läget och lagstiftningsreformerna på tillsynen

Det svaga ekonomiska läget och fortsatt dämpade framtidsutsikter ställde särskilda krav på tillsynen av finanssektorn. Vikten av en fortlöpande analys av företagens ekonomiska tillstånd och ett riskförebyggande tillsynsarbete ökade.

Omfattande lagstiftningsreformer inom finans- och försäkringssektorn bidrog också till att ändra tyngdpunkten inom tillsynsarbetet. De har utökat tillsynsuppgifterna och gjort arbetet mer krävande än tidigare. Inom tillsynen av finanssektorn anpassades verksamheten till Europeiska centralbankens (ECB) banktillsyn, genomfördes en reform av kapitaltäckningsregleringen och gjordes förberedelser inför makrotillsynen. Inom tillsynen av försäkringssektorn beredde man sig för den nya solvensregleringen (Solvens II).

Den svaga omvärlden framhävde riskhanteringsens betydelse inom investeringsverksamheten och tillsynen av den inom arbetspensionssektorn. Det ogynnsamma ekonomiska lägets inverkan på placerarinformationens innehåll, speciellt i börsnoterade bolag, var också föremål för tillsyn. Tillsynen av kund- och placerarskyddet inriktades också på nya marknadsaktörer (bl.a. alternativa investeringsfonder) och handlingsmodeller (bl.a. gruppfinansiering).

ECB tog över styrningen av banktillsynen

Det skedde en stor förändring i banktillsynen i början av november, då tillsynsansvaret för de banker som ställdes under ECB:s direkta tillsyn överfördes på ECB. Finansinspektionens banktillsynsprocesser anpassades till ECB:s processer. Tillsynen av de mest betydande bankerna

görs under ECB:s ledning, men över 75 procent av den praktiska banktillsynen kommer även i fortsättningen att skötas av Finansinspektionen.

Den samlade kapitalbedömningen i bankerna, vilken föregick ECB:s tillsynsansvar, genomfördes kostnadseffektivt och högklassigt inom Finansinspektionen i enlighet med ECB:s krav. I den samlade kapitalbedömningen användes Finansinspektionens egna resurser och yrkeskompetens. Genom detta säkerställdes att Finansinspektionens egen organisation kunde ta tillvara den värdefulla kunskap som projektet genererade.

Finansinspektionens strategiska mål uppnåddes i huvudsak som planerat

Finansinspektionen uppnådde sina strategiska mål inom tillsynen av finanssektorns stabilitet och inom kund- och investerarskyddet. Verksamheten utvecklades kontinuerligt och den interna effektiviteten förbättrades genom en omorganisering.

För vissa av de strategiska måtarna kunde de uppställda målen inte nås helt. I granskningen av bankernas interna modeller blev dessutom behandlingstiderna längre och genomförandet av kapitaltäckningsrapporteringen (COREP) fördröjdes. Satsningarna på ECB:s samlade kapitalbedömning bidrog delvis till detta.

Makrotillsynsverktyg

Från ingången av 2015 trädde en betydande regleringsreform i kraft som ger Finansinspektionens direktion fullmakt att strama åt bankernas kapitalkrav för att säkerställa makrostabiliteten. Bakom regleringen ligger lärdomarna från finanskrisen. Besluten om att använda makrotillsynsverktyg bereds i samarbete mellan Finlands Bank och finansministeriet. Beredningsarbetet i syfte att införa makrotillsynen framskred enligt planerna.

Samarbetet och påverkningsmöjligheterna fick ökad betydelse

Finansinspektionen deltog i beredningen av flera nationella lagstiftningsprojekt i samarbete med ministerierna.

Bland de viktigaste av dem var totalreformen av kreditinstitutslagen och lagen om försäkringsbolag samt lagpropositionerna om arbetspensionsbolagens solvens och förvaltningssystem. Finansinspektionen deltog i arbetet vid EU:s myndigheter för finansiell tillsyn genom att bereda sådana regleringsprojekt som är viktiga med tanke på finanssektorn i Finland.

Det nordiska tillsynssamarbetet fortsatte med gemensamma inspektioner och inom granskningen av interna modeller. Nordiskt samarbete bedrevs också i beredningen av Solvens II för försäkringssektorn och i frågor som gällde innehållet i reglerna för marknadstillsyn, vilket främjade uppkomsten av gemensamma tolkningar och förfaranden i de nordiska länderna.

Enligt en förfrågan bland intressegrupperna har kraven på Finansinspektionen ökat under de senaste tre åren. Intressegruppernas tillfredsställelse var emellertid fortsättningsvis på en god nivå. Kritiken från försäkringssektorn angående beredningen av Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar och kontakten med företagen under tillsyn togs i beaktande genom att i större grad en tidigare indela föreskrifterna och anvisningarna enligt sektorer och genom att fördjupa tillsynen av försäkringssektorn.

Finansmarknadsrepresentanternas syn på Finansinspektionens verksamhet

Kostnadseffektiviteten och resultatriktningen i Finansinspektionens verksamhet stöds genom regelbundna diskussioner med aktörerna på finansmarknaden. Den årliga diskussionen ordnades i april.

På samrådet konstaterade representanterna för finansmarknaden bland annat att samarbetet och informationsutbytet fungerat bra mellan Finansinspektionen och företagen under tillsyn. Finansinspektionen ansågs vara sakkunnig, pålitlig och agera förutseende. Representanterna ansåg att särdragen inom arbetspensionsförsäkringsbranschen har beaktats och att Finansinspektionen har fungerat önskvärt bl.a. i beredningen av reformen av värdepappersmarknadsstiftningen.

Representanterna önskar att Finansinspektionen fortsätter att vara kostnadseffektiv. Representanterna uttryckte emellertid sin oro över en eventuell ökning av tillsynskostnaderna. Därtill framfördes önskemål om att Finansinspektionen satsar på sin rådgivnings- och utbildningsroll samt i ett så tidigt skede som möjligt tar med företagen under tillsyn i ärendeberedningen. I regleringsprojekten ansågs det viktigt att bevara en helhetsbild och att beakta de nationella intressena.

Läget på finansmarknaden

En omvärld i recession

Den ekonomiska tillväxten var mycket långsam och arbetslösheten var på en fortsatt hög nivå i nästan alla EU-länderna. I Finland fortsatte recessionen och arbetslösheten ökade. Standard & Poor's sänkte finska statens kreditvärdighet, men detta höjde emellertid inte priset på statens eller bankernas finansiering.

Det lägre oljepriset och en svag ekonomi minskade inflationen i euroområdet, som var negativ i slutet av året. Räntenivån fortsatte att sjunka. ECB inledde nya inriktade och mer långvariga öppenmarknadsoperationer i syfte att förbättra penningpolitikens återspeglings på realekonomin.

Aktiekurserna steg med stöd av penningpolitiken i många länder, även om utvecklingen under årets senare hälft var mycket instabilare än under årets början. Detta berodde bland annat på de snabba förändringarna i marknadsförväntningarna, konflikten i Ryssland och Ukraina samt på de försvagade globala ekonomiska utsikterna på hösten. Den amerikanska centralbanken avslutade sitt program för köp av värdepapper då en återhämtning i den ekonomiska tillväxten kunde skönjas.

Det ekonomiska läget i de sydeuropeiska länderna stabiliserades, men grekiska statens förmåga och vilja att sköta sina skuldförbindelser skapade ny oro i slutet av året. Räntorna på statslån sjönk generellt, men i fråga om Grekland steg de på nytt till nivåer, på vilka landet inte kan sköta sin finansiering på marknadsvillkor.

Kreditkonjunkturen var svag

Kreditstockens tillväxttakt var långsammare än under tidigare år och t.ex. bolånestocken för privathushåll ökade med endast 1,7 procent under år 2014. Privathushållens skuldsättning ökade, men långsamt. Privathushållens räntebelastning har tillsvidare hållits på en låg nivå då låneräntorna är rörliga och referensräntorna låga. Enligt bytesbalansen förbättrades hela samhällsekonomin yttre balans något, vilket var positivt med tanke på makrostabiliteten.

Bostadspriserna sjönk både nominellt och realt. Den måttfulla nedgången i bostadspriserna har gått hand i hand med den försvagade kreditefterfrågan. Priserna sjönk både i huvudstadsregionen och annanstans.

Fortsatt god kapitaltäckning inom finanssektorn i Finland

Banksektorns lönsamhet förbättrades något då bankerna utvecklade sina affärsmodeller och skar ner sina kostnader till följd av det svaga ekonomiska läget. De finländska bankernas kapitalanskaffning fungerade bra och den låga räntenivån minskade kostnaderna för den. Kreditgivning ökade svagt, men tillväxttakten tynade. Finansnettot förbättrades, vilket till stor del berodde på den förmånligare kapitalanskaffningen. Det förbättrade finansnettot tillsammans med ökade provisionsintäkter kompenserade de ökade kostnaderna och de minskade handelsintäkterna. Kapitaltäckningen var fortsatt stark, då bankrörelsen var vinstbringande och nedskrivningarna var på en låg nivå.

Oberoende av det instabila ekonomiska läget ökade försäkrings- och arbetspensionssektorns solvensbuffer i euro och investeringsintäkterna ökade med undantag för arbetspensionssektorn. Den riskbaserade solvensställningen var fortsättningsvis på en god nivå. Positivt var också att premieinkomsten inom skade- och livförsäkringssektorn ökade snabbare än den allmänna ekonomiska utvecklingen.

Investeringsallokeringen inom försäkrings- och pensionssektorn var i stort sett oförändrad. Försäkringssektorn utökade inte nämnvärt sina investeringsrisker, fastän den exceptionellt låga räntenivån har minskat räntavkastningen speciellt i fråga om investeringar med liten risk. Aktörerna inom pensionssektorn ökade däremot sin risknivå i jämnt takt. De centrala temana på finansmarknaden, dvs. Ryssland och priset på olja, inverkar inte i någon större grad på investeringsverksamheten inom försäkringssektorn, eftersom exponeringarna för dem var ringa. Det tredje centrala temat, dvs. den stärkta dollarn, förbättrade däremot avkastningarna, eftersom bolagen har lämnat en del av sin dollarrisk oskyddad.

Tillväxt i spar- och investeringsprodukter

Inlåningen från hushåll ökade något från året innan (2 procent) och uppgick vid utgången av december till sammanlagt 145 miljarder euro. Inlåningsstocken från hushåll minskade, medan inlåningen från företag uppvissade en ökning.

De fondtillgångar som fondbolagen förvaltar, liksom även nettobeloppet av fondteckningarna fortsatte att öka. Fondtillgångarna överskred gränsen på 80 miljarder euro under årets andra kvartal och vid utgången av december uppgick fondtillgångarna till sammanlagt 86,1 miljarder euro, dvs. årstillväxten var 14,3 procent.

Livförsäkringssparandet uppvisade en jämn ökning under året och översteg 40 miljarder euro i slutet av juni. Vid utgången av december uppgick försäkringssparandet till nästan 43 miljarder euro, vilket var 12 procent mer än i slutet av året innan. Mest ökade försäkringssparandet i fondanknutna kapitaliseringsavtal. Jämfört med situationen fram till slutet av året innan var tillväxten cirka 40 procent.

Målen för 2014 och förverkligandet av dem

Riskbaserad tillsyn och reglering samt effektiv verksamhet

Finansinspektionens tillsynsarbete styrs riskbaserat utifrån analysgruppernas regelbundna årsrapporter. Som stöd för analysen infördes ett helt nytt riskanalyssystem. Även fastställandet av de systemviktiga bankaktörerna med tanke på finansieringssystemet har som mål att förbättra den riskbaserade tillsynen. Riktlinjerna för vilka aktörer som ska betraktas som systemviktiga förbereddes som underlag för beslutsfattandet i början av 2015.

Då det gäller utvecklandet av rapportsystemen och datainsamlingen var året exceptionellt krävande, då tillsynsrapporteringen i omfattande grad förnyades på EU-nivå och man samtidigt införde nya rapporter för behoven inom ECB:s banktillsyn. En del av rapporteringsprojekten kunde genomföras som planerat, men i fråga om kapitaltäckningsrapporteringen (COREP) uppstod det klara förseningar. Förseningarna angående COREP-rapporteringsprojektet återspeglas också i utvecklingen av rapportprogrammet för rapporteringen av alternativa investeringsfonder (AIFM).

Beredningen av makrotillsynen framskred, analysrapportens struktur finjusterades och beslutsprocessen testades tillsammans med Finlands Bank och finansministeriet. För arbetspensionssektorn fastställdes en fungerande process för att identifiera exceptionella förhållanden samt mätvärden för analysen.

Marknads- och uppförandetillsynen samt tillsynen av försäkringssektorn intensifierades genom en omstrukturering, där tillsynen av riskområdena koncentrerades till tillsynsbyråerna. Genom ändringen eftersträvades en effektivare resursallokering och att klargöra uppgifts- och ansvarsfördelningen.

Den riskbaserade tillsynen bygger på ett omfattande analysarbete

Analysgrupperna producerade kvartalsvisa interna tillsynsrapporter över de olika tillsynssektorerna. Utvecklingen av tillsynsobjektens olika riskområden övervakades med hjälp av tröskelvärdesmetoden. Riskanalysprogrammet (RiskiNext), som togs i bruk under året, förbättrar analyserna ytterligare.

Finansinspektionen publicerade två omfattande och två kortfattade analyser av den finansiella ställningen i företag under tillsyn samt fyra Markkinat-nyhetsbrev på finska, i vilka det även informerades om Europeiska värdepappersmyndighetens (ESMA) aktuella regelinitiativ och tillsynsobservationer. Därtill publicerades årliga redogörelser för lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring (2002–2013) och för hur skälighetsprincipen förverkligades i livförsäkringsbolagen (2012) samt en statistikpublikation om arbetslöshetskassorna (2013) och en rapport om IFRS-tillsynen (2013).

Finansinspektionen deltog i den europeiska bankmyndighetens (EBA) arbete för att specificera de systemviktiga instituten med avseende på finansieringssystemet (Other Systemically Important Institutions, O-SII). Reglerna färdigställdes i december. Finansinspektionen

beredde det nationella ramverket för identifieringen av systemviktiga institut och riktlinjerna för fastställandet av buffertkrav utifrån EBAs anvisningar. Arbetet blir klart i början av 2015.

Finansinspektionen informerar regelbundet Finansbranschens Centralförbund om aktuella regleringsprojekt som berör kund- och investerarskyddet samt kapitaltäckningen hos EU:s myndigheter för finansiell tillsyn. Likaså ordnades regelbundna möten med social- och hälsovårdsministeriet (SHM) och finansministeriet (FM). Finansinspektionen presenterade ESMA:s aktuella ärenden för de börslistade bolagens representanter och andra intressegrupper. För försäkringssektorn ordnades fortsättningsvis möten om Solvens II för företagen under tillsyn. Finansinspektionen deltog därtill som föreläsare vid utbildning som ordnades inom branschen, t.ex. vid Arbetspensionsförsäkrarna Telas utbildning för nya förvaltningsrådsledamöter och vid Pensionsstiftelseföreningens utbildning.

Finansinspektionen deltog tillsammans med andra myndigheter i upprättandet av en nationell riskbedömning för att hindra penningtvätt och finansiering av terrorism, vilken förutsätts av Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF). Arbetet fortsätter på våren 2015.

Exceptionellt krävande år inom rapportssystemutvecklingen

Förutom de europeiska tillsynsmyndigheterna samlade även ECB i egenskap av banktillsynsmyndighet in uppgifter för den gemensamma banktillsynen i euroområdet. Detta utökade antalet pågående statistikinsamlingsprojekt i Finansinspektionen. Omfattande rapporter och analyser får en allt mer framhävd roll inom tillsynen.

Genomförandet av projektet för rapportering av finansiell information (FINREP) förlöpte enligt planerna, men reformen av kapitaltäckningsrapporteringen (COREP) fördröjdes betydligt. Fördröjningen berodde bl.a. på tekniska faktorer och på att sakkunnigresurserna inriktades på andra projekt. Förseningarna av COREP-rapporteringsprojektet återspeglades också i utvecklingen av rapportprogrammet för alternativa investeringsfonder (AIFM) och något färdigt rapportprogram kunde inte publiceras.

Utvecklandet av signal- och analysverktyg inom handelsrapporteringen fortsatte genom att utreda möjligheterna till systemupphandlingssamarbete med andra tillsynsmyndigheter.

Ett projekt för rapportering under Solvens II-mellanas inleddes på hösten och projektet är avsett att färdigställas i mars 2015. Under projektet förnyas liv- och skadeförsäkringsbolagens solvensrapportering att motsvara EU-lagstiftningen.

Finansinspektionen fungerade som koordinerande myndighet vid ibruktagningen av det internationella ID-numret (LEI). Patent- och registerstyrelsen började dela ut ID-nummer i januari som en av de första instanserna i världen. ID-numret kommer att tas i bruk stegvis i en stor del av myndighetsrapporteringen inom finanssektorn.

Beredningen av makrotillsynen framskred enligt planerna

Beredningen av makrotillsynen framskred i samarbete mellan Finansinspektionen och Finlands Bank. Analysrapportens struktur finjusterades och beslutsprocessen testades tillsammans med Finlands Bank och finansministeriet i slutet av året. Finansinspektionens direktion fattar i mars 2015 sitt första beslut om användningen av makrotillsynsverktyg. Målet är att implementera makrotillsynen som en del av det övergripande tillsynsarbetet från ingången av 2015.

Om pensionsanstaltarnas genomsnittliga solvens har sjunkit avsevärt eller riskerar att snabbt och avsevärt sjunka på grund av exceptionella förhållanden på finansmarknaden, ska Finansinspektionen utan dröjsmål an-

måla SHM om detta. För att fylla denna uppgift utvecklades och infördes förfaranden för en helhetsbedömning av solvensutvecklingen inom arbetspensionssektorn och på finansmarknaden. Solvensutvecklingen inom arbetspensionssektorn och på finansmarknaden samt framtidsutsikterna analyseras med hjälp av valda mätvärden varje kvartal och utifrån dem görs en helhetsbedömning.

Flera administrativa sanktioner än tidigare

Jämfört med året innan behandlade Finansinspektionen ett större antal fall än tidigare. Det skedde emellertid ingen ändring i antalet administrativa påföljder och genomförda utredningsbegäran. De behandlade fallen innehöll många nya tillämpnings- och tolkningsfrågor och t.ex. reglerna om dimensionering av påföljdsavgiften tillämpades för första gången. Behandlingen av administrativa påföljder överskred i regel den internt överenskomna maximala behandlingstiden på 15 veckor. Finansinspektionen tilldelade fem administrativa påföljder, av vilka två ordningsavgifter, två offentliga anmärkningar och en påföljdsavgift. Det lämnades tre begäran om polisutredning.

Omorganisationen intensifierade tillsynen

En omorganisering genomfördes i nära växelverkan mellan ledning och personal och genom att utnyttja resultaten av attitydundersökningen. Sammanslagningen av avdelningarna och byråerna för marknadstillsyn och uppförandetillsyn intensifierade framför allt tillsynen av investeringsprodukter och förfarandena vid tillhandahållandet av dem. Indelningen av tillsynsbyråerna inom försäkringssektorn i två byråer (Skade- och livförsäkringsbolag och Arbetspensionsbolag) samt koncentrerandet av tillsynen av de viktigaste riskområdena till dessa byråer möjliggör en mer övergripande risk- och solvenstillsyn i enlighet med Solvens II-regelverket. Ändringsbehoven inom banksektorn kommer att bedömas efter att man fått tillräckligt med erfarenheter av tillsyns-samarbetet med ECB.

Verksamheten effektiviserades systematiskt

Flera processer analyserades, utvärderades och effektiviserades utifrån Lean-metoden. De konkreta effektiviseringsåtgärderna syntes bl.a. i genomförandet av verksamhetsberättelsen, arbetstidsuppföljningen samt i förnyandet av tillsyns- och åtgärdsavgiftsprocessen samt även i behandlingen och registreringen av AIFM-tillstånd. Finansinspektionens beredskap i händelse av kristillstånd i företagen under tillsyn utvecklades genom att förnya krishanteringsplanen.

Finansinspektionens totalkostnader och antal anställda hölls inom godkända ramar.

Attitydundersökning och förfrågan bland intressegrupperna gav viktig information för utvecklande av verksamheten

Resultaten av attitydundersökningen visade att informationsutbytet inom organisationen, chefsarbetet och möjligheterna att inverka på det egna arbetet har utvecklats positivt. Utvecklingsbehov konstaterades däremot vad gäller en jämlik arbetsfördelning, i klarläggandet av ansvarsområdena och i möjligheterna att inverka på arbetsmängden. Resultaten behandlades på olika organisationsnivåer och genomförandet framskrider utifrån de åtgärdsplaner som utarbetats utifrån dem.

Enligt den förfrågan som gjordes bland intressegrupperna har förväntningarna på Finansinspektionen ökat under de senaste tre åren. Även om tillfredsställelsen med Finansinspektionens verksamhet är på en fortsatt god nivå, förhåller sig i synnerhet försäkringssektorn kritisk till beredningen av föreskrifter och anvisningar.

God riskhanteringsförmåga och högklassig intern styrning i företagen under tillsyn

Finansinspektionen genomförde en översyn av tillgångarnas kvalitet (Asset Quality Review, AQR), som ingår i den samlade bedömningen, inom given tidtabell och kostnadseffektivt för de tre banker som ställdes under ECB:s direkta tillsyn utifrån ECB:s stränga kvalitetskriterier. Kapitaltäckningen i de banker som var föremål för översynen överskred klart tröskelvärdena i bedömningen.

ECB-arbetet begränsade emellertid Finansinspektionens övriga inspektioner inom banksektorn till minimum, speciellt i fråga om kreditrisker och fördröjde även behandlingen av bankernas ansökningar om att tillämpa interna modeller. Inspektionsintensiteten för de övriga tillsynssektorerna var emellertid på tidigare nivå. De allmänna inspektionerna av en tillförlitlig förvaltning och iakttagandet av den nya lagstiftningen inom försäkringssektorn gav viktiga observationer bl.a. om tillsynsobjektens beredskap att fylla kraven i den nya lagstiftningen.

Finansinspektionen genomförde stresstest för bank- och försäkringssektorn enligt de europeiska tillsynsmyndigheternas riktlinjer. För att stresstesten bättre skulle omfatta hela den finländska finanssektorn kompletterades de europeiska testen med nationella stresstest, som också omfattade arbetspensionsförsäkringsbolagen. Resultaten visade att kraven i Solvens II-regelverken ännu förutsätter särskilda åtgärder av vissa företag under tillsyn.

Den samlade kapitalbedömningen av bankerna begränsade den övriga tillsynsverksamheten inom banksektorn

Finansinspektionen genomförde en översyn av tillgångarnas kvalitet som ingår i den samlade bedömningen för de banker som ställdes under ECB:s direkta tillsyn inom given tidtabell utifrån ECB:s stränga kvalitetskriterier. Finansinspektionens strategiska val att i så stor utsträckning som möjligt använda egna och Finlands Banks resurser avvek från majoriteten av de övriga banktillsynsmyndigheternas förfarande inom euroområdet, vilka i stor utsträckning anlätade utomstående konsulter. Finansinspektionens genomförande var förutom med tanke på projektets kvalitet och effektivitet även det ekonomiskt fördelaktigaste alternativet. Det valda förfarandet säkerställde att den kompetens som genererades om risktillsyn och projektarbete kom den egna organisationen till godo och man erhöll viktig information om ECB:s verksamhetssätt och genomförde praktiskt samarbete med Finlands Bank. Genomförandet krävde smidighet och flexibilitet av Finansinspektionens och Finlands Banks personal då det gällde att klara av de nya uppgifterna och de strikta tidtabellerna.

Prioriteringen av AQR-projektet fördröjde de andra projekten. Detta syntes speciellt i genomförandet av COREP-rapporteringen och i behandlingstiderna för ansökan om tillstånd att använda interna modeller inom kapitaltäckningsberäkningen. Även bristerna i de interna modellernas ansökningsmaterial fördröjde behandlingen av tillståndsansökningarna.

Riskhanteringsförmågan i ett svagt ekonomiskt läge testades med stresstest

Utöver översynen av tillgångarnas kvalitet omfattade ECB:s samlade bedömning även stresstest för banker-

na. I alla de tre finländska bankerna som var föremål för den samlade bedömningen översteg kapitaltäckningen klart tröskelvärdena i bedömningen. I scenariot som speglar en svag ekonomisk utveckling hölls de finländska bankernas kärnkaptaltäckning på en högre nivå än för de analyserade bankerna i genomsnitt på grund av ett gott utgångsläge. Motsvarande stresstest genomfördes nationellt också för de övriga finländska bankerna. Även för dessa banker hölls kapitaltäckningen på en god nivå i stressscenariot.

Stresstesten i liv- och skadeförsäkringsbolagen genomfördes enligt Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndighetens (EIOPA) anvisningar. Nationellt utvidgades andelen bolag som omfattades av testet mer än vad EIOPA krävde. Som stresstest tillämpades den kommande solvensregleringen (Solvens II). Resultaten visade att beredningsarbetet inför den nya regleringen som träder i kraft från ingången av år 2016 fortfarande pågår i bolagen. Säkerställandet av beredskapen för Solvens II är ett av tyngdpunktsområdena inom försäkringssektorn år 2015.

Finansinspektionen genomförde nationella stresstest för arbetspensionsförsäkringsbolagen. Som helhet överskred bolagen de solvenskrav som ställdes i stressscenariot.

Inspektionerna inom försäkringssektorn fokuserade på beredskapen inför Solvens II

Inspektionerna inom försäkringssektorn inriktades även på skade- och livförsäkringsbolagens beredskap inför Solvens II och på den marknadsbaserade beräkningen av försäkringstekniska avsättningar enligt Solvens II. Inspektionerna av försäkringstekniska avsättningar visade att Solvens II-beräkningssystemen och dokumentationen ännu är under arbete och att personriskerna är

betydande. Inspektionerna av arbetspensionsförsäkringsbolagen hänförde sig särskilt till solvensen, en tillförlitlig förvaltning samt till användningen av arbetspensionsstillgångarna.

I alla skade- och livförsäkringsbolag gjordes också en förfrågan av förvaltningssystemet och rapporteringsberedskapen. Inspektionerna och förfrågningarna gav värdefull information om i vilket skede förberedelsearbetet är i de olika bolagen och man identifierade de delområden, vilkas utveckling särskilt kommer att uppmärksammas i tillsynen av försäkringsbolagen.

Finansinspektionen ordnade två tillställningar om Solvens II för företagen under tillsyn, vilka samlade sammanlagt över 80 deltagare. Därtill ordnades en tillställning om rapporteringen i anslutning till kreditinstitutsdirektivet (CRD IV). Över 70 personer deltog i tillställningen.

40 inspektioner av riskhantering och förvaltning

De temainspektioner som inleddes år 2013 av säkerheten hos nättjänster som tillhandahålls för privatkunder och inspektioner för att förhindra penningtvätt fortsatte. Under året slutfördes sammanlagt 40 inspektioner av riskhantering och bolagsstyrning. De viktigaste observationerna gällde hanteringen av operativa risker, IFRS-koncernboksluten och företagsstyrningssystemet inom investeringsverksamheten.

Inspektionerna visade inte på några andra betydande problem. I den fortlöpande tillsynen och under platsbesök efter dessa inspektioner har man emellertid observerat vissa brister och företagen under tillsyn har förutsetts vidta korrigerande åtgärder.

Cybersäkerheten bör förbättras

Vid årsskiftet 2014–2015 blev en del av de finländska bankerna föremål för en omfattande blockeringsattack. Attacken förhindrade och störde användningen av nätbanken och i vissa fall även användningen av betalkort och bankautomater. Finansinspektionen krävde att bankerna redogör för dessa cyberattacker samt för de åtgärder, med vilka motsvarande attacker kan förhindras. Inlämnade redogörelser visade att vissa banker behöver förbättra sina handlingsmodeller och sitt skydd för attacker.

Finansinspektionen har för egen del främjat försörjningsberedskapsarbetet i ärenden som gäller beredskapen inom betalningsrörelsen bl.a. i Finansieringsförsörjningspoolen. Försörjningsberedskapscentralen lät utföra en undersökning av riskscenarierna inom betalningsrörelsen och hur man bereder sig för dem. Detta arbete ligger i fortsättningen som grund för utvecklandet av beredskapen inom betalningsrörelsen.

Högklassigt kund- och investerarskydd

Tillsynen inriktades på nya marknadsaktörer och verksamhetsmodeller. Finansinspektionen färdigställde och tog i bruk en ny tillsynsram för genomförande av AIFM-bestämmelserna om alternativa investeringsfonder som trädde i kraft i mars. Det inkom ett betydande antal ansökningar om auktorisation och registrering som förvaltare av alternativa investeringsfonder. I samband med handläggningen av ansökningarna fastställdes praktiska riktlinjer för tillståndspliktig verksamhet samt bedömdes lämpligheten av de alternativa investeringsfonder som tillhandahålls för icke-professionella investerare och den information som ges. Aktörerna gjordes uppmärksamma på betydelsen av produktutvecklingsprocessen när de bedömer en ny produkts egenskaper och risker och när de bestämmer om produkten är lämplig för investerarmålgruppen.

På grund av det ökade intresset för gruppfinansiering tog man ställning till gränsdragningen mellan gruppfinansiering och tillhandahållande av tillståndspliktiga investeringstjänster. Målet var att trygga investerarskyddet, möjligheterna att utveckla gruppfinansiering samt jämlika konkurrensförutsättningar. Finansinspektionen informerade aktörerna och media om sina riktlinjer och publicerade kundinformation om temat.

Tilläggnandet av de nya tillsynsuppgifterna och upprättandet av tillsynsriktlinjer klargjorde de krav som ställs på aktörerna, vilket underlättar parternas verksamhet och Finansinspektionens tillsynsarbete i fortsättningen.

På grund av det ogynnsamma ekonomiska läget behandlade Finansinspektionen flera frågor än tidigare om investerarinformationen i anslutning till börsbolagens ekonomiska ställning. Frågorna gällde bl.a. redovisningen av risker och osäkerhetsfaktorer samt bokslutsinformationen om finansiella risker och verksamhetens kontinuitet.

Föremål för de planerliga inspektionerna var bl.a. personalens utbildning inom försäkringsombudsverksamheten, processen för behandlingen av kundklagomål och marknadsföringen i bankerna och försäkringsbolagen samt arbetslöshetskassornas återkravsåtgärder. Dessutom genomfördes utredningar av de grundläggande banktjänsterna och kortavtalsvillkoren. Finansinspektionen gjorde även platsbesök som gällde marknadsföringsmaterialet om indexlån, utredde de handlingsmodeller som används då spar- och investeringstjänster samt finansiella tjänster erbjuds äldre och gav sina synpunkter i ett tillsynsmeddelande. Finansinspektionen avstod från vissa av de planerade inspektionerna och utredningarna på grund av det stora antalet ansökningar om auktorisation och registrering som AIF-förvaltare. Några omfattande missförhållanden observerades inte.

Inom handelstillsynen granskades förutom några enskilda fall även bl.a. efterlevnaden av anvisningarna för automatiserad handel.

Nya aktörer och verksamhetsmodeller var föremål för uppförandetillsynen

Finansinspektionen ändrade sina tillsynsprocesser och organisationens arbetsfördelning för inledande av AIFM-tillsyn och fortsatte att bygga upp ett rapporteringsprogram för förvaltare av alternativa investeringsfonder. Samtidigt drog man också upp de praktiska riktlinjerna för vilka aktörer i Finland som omfattas av AIFM-regleringen. Finansinspektionen beviljade fjorton AIFM-verksamhetstillstånd och registrerade 21 AIF-förvaltare. Därtill beredde Finansinspektionen föreskrifter och anvisningar om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Av de nya verksamhetsmodellerna diskuterades särskilt gruppfinansiering. I fråga om den deltog Finansinspektionen i myndighetssamarbetet både på nationell och europeisk nivå bl.a. för att bedöma regleringsbehoven. Aktörerna och media informerades om gruppfinansiering och kundinformation publicerades om temat. För att klargöra tolkningsfrågorna i materialet till aktörerna och

vid kundkontakter drog man upp riktlinjerna för de gruppfinansieringsformer som t.ex. fyller kännetecknen på tillhandahållande av investeringstjänster och således kräver verksamhetstillstånd.

Inom tillsynen av EMIR-förordningen (European Market Infrastructure Regulation) eftersträvades genom information att rapporteringsskyldiga skaffar ett internationellt LEI-nummer och att rapporteringen till transaktionsregistren har inletts. Samtidigt framhövs även övriga skyldigheter enligt EMIR-förordningen. I tillsynen över EMIR-rapporteringen upprättade Finansinspektionen informationsförbindelser med de två viktigaste transaktionsregistren.

Föremål för tillsyn var upprätthållande av personalens utbildning och yrkesskicklighet inom försäkringsombudsverksamheten samt bankernas och försäkringsbolagens marknadsföring och processen för behandlingen av kundklagomål. Även arbetslöshetskassornas återkravsärenden granskades. Det framkom enskilda brister, som tillsynsobjekten uppmanades korrigera. Dessutom

genomfördes utredningar av de grundläggande banktjänsterna och kortavtalsvillkoren. I huvudsak är de grundläggande banktjänsterna fortfarande vältillgängliga. Finansinspektionen ansåg emellertid att minskningen av antalet privatkundskontor och reduceringen av tjänsteutbudet på kontoren lokalt kan försämra tillgången på banktjänster, särskilt om kunden inte har tillgång till bankkort eller nätbank.

Finansinspektionen utredde de handlingsmodeller som används då spar- och investeringstjänster samt finansiella tjänster erbjuds äldre och gav sina synpunkter i ett tillsynsmeddelande. Därtill gjordes platsbesök som gällde marknadsföringsmaterial för indexlån.

En del av inspektionerna och utredningarna enligt planen frångicks på grund av de omfattande resurser som antalet ansökningar om AIFM-tillstånd och inledandet av tillsynsverksamheten krävde. Inom området kund- och investerarskydd färdigställdes 18 inspektioner (målvärde 23).

Den ekonomiska osäkerheten inverkar på inriktningen av tillsynen av investerarinformation

Finansinspektionen behandlade fler frågor än tidigare om investerarinformationen i anslutning till börsbolagens ekonomiska ställning. I den fortlöpande granskningen av faktablad och informationsskyldighet framhövdes speciellt kvaliteten på informationen om risker och osäkerhetsfaktorer. I IFRS-tillsynen av börsbolagens bokslut framhövdes bokslutsinformationens tillräcklighet, klarhet och begriplighet i ett svagt ekonomiskt läge samt betonades kontinuitetsbedömningens inverkan på redovisningsprinciperna.

Det ekonomiska läget och regleringsändringarna bidrog också till att företagen ville trygga tillgången till finansiering och bredda finansieringskällorna. Antalet utvecklingsprojekt på masslånemarknaden samt tolknings- och tillsynsfrågorna i anslutning till dem var flera än tidigare. Frågorna gällde bl.a. den nya marknadsplatsen för masslån First North, informationen om borgensmän och masslån med flera emittenter. Platsbesök med anknytning till informationsförfarandena gjordes i fem börsnoterade bolag och dessutom instruerades bolag som planerar börsintroduktion om informationsskyldigheten.

Som en del av tillsynen av investerarinformationen utreddes även kvaliteten på informationen om den nya typen av AIF-fonder riktade till icke-professionella investerare. Aktörerna gjordes uppmärksamma på betydelsen av produktutvecklingsprocessen när de bedömer en ny produkts egenskaper och risker och när de bestämmer om produkten är lämplig för investerarmålgruppen.

Finansinspektionen utredde också kvaliteten på placeringskorgarnas kundmaterial som fogas till fondanknutna

sparlivförsäkringar, pensionsförsäkringar och kapitaliseringsavtal. Målet var att förbättra kvaliteten på investerarinformationen som ges om placeringskorgar och att vägleda bolagen att bereda sig för den nya regleringen om information som ska ges om investeringsprodukter för icke-professionella investerare (PRIIPs, Packaged Retail Investment and Insurance Products), vilken träder i kraft år 2016.

Automatiserad handel och rapportering var föremål för handelstillsynen

Vid platsbesöken hos värdepappersförmedlarna utreddes organiseringen av den automatiserade handeln. Målet med besöken var att ta reda på hur förmedlarna har beaktat ESMAs riktlinjer i sina uppföranderegler och processer. Därtill slutfördes serien av inspektioner som gällt uppförande i handeln och som omfattade alla finländska börsmäklare.

Temainspektionerna om handelsrapporteringen hos tillhandahållare av investeringstjänster samt hanteringen av insiderinformation fortsatte. Målet med inspektionerna var att utvärdera omfattningen och riktigheten av de handelsrapporter som inlämnats till Finansinspektionen. Dessutom var målet att utvärdera hur bestämmelserna om kontroll av insiderinformation och upprätthållandet av projektregister iakttas och huruvida förfarandena är lämpliga. Därtill deltog Finansinspektionen i ESMAs arbete för att harmonisera handelsrapporteringen. Informationsutbytet om inspektionsfallen och -erfarenheterna i tillsynssamarbetet med ESMA var aktivt.

Antalet anmälningar om misstänkta värdepapperstransaktioner från utlandet har ökat

Finansinspektionen undersökte 83 fall (2013:100) av misstänkta värdepapperstransaktioner, av vilka 36 (47) gällde missbruk av insiderinformation, 23 (28) marknadsmanipulation och 18 (17) missbruk av informationsskyldigheten enligt värdepappersmarknadslagen och 6 (8) annat missbruk. Från börsen inkom 27 (36) anmälningar om misstänkta värdepapperstransaktioner och från värdepappersförmedlare inkom 63 (34) anmälningar. Över hälften av anmälningarna från värdepappersförmedlare erhöles från utländska förmedlare.

Kundupplysning på nätet och på föreläsningar

Finansinspektionen uppdaterade innehållet i sin huvudkanal för kundupplysning, dvs. webbtjänsten Finanskund.fi med aktuella frågor. Information om bland annat gruppfinansiering, trygg ärendehantering på nätet och betaltjänster lades ut på webbsidorna. Finansinspektionen föreläste på evenemangen Sijoitus-Invest och Skatt 2014 bl.a. om blankning samt om nya betalningssätt och aktörer. Dessutom hölls två föreläsningar på myntmuseet. Antalet enskilda kundkontakter var över tusen.

Finansinspektionen informerade massmedierna på presskonferenser om tillsynsobjektens ekonomiska ställning och risker samt på möten med representanter för massmedia om aktuella ärenden om kund- och investerarskyddet.

Finansinspektionen gav konsulteringshjälp genom att bidra med bakgrundsmaterial från den egna sektorn både för behoven inom Delegationen för ekonomihantering och samarbetsnätet Min ekonomi. Projektet syftar bland annat till att fram ekonomiskt läromaterial för skolorna. Samarbetet med Finlands Bank intensifierades för att främja synligheten för den upplysning som de nämnda organisationerna producerar.

Antalet besökare i webbtjänsten Finanskund.fi ökade med 27 procent på årsnivå.

Resultatiriktat tillsyns- och annat myndighetssamarbete

En stor mängd nya EU-regelverk trädde i kraft under året, vilka Finansinspektionen var med och införlivade som en del av den nationella lagstiftningen. Finansinspektionen deltog också i beredningen av den nationella och europeiska regleringen av gruppfinansiering och tolkningar som avser denna. Finansinspektionen och ministerierna fortsatte även i övrigt ett nära samarbete. Avtalen som gäller detta samarbete uppdaterades.

Finansinspektionen satsade under ECB:s ledning på beredningsarbetet för genomförandet av den gemensamma banktillsynen. Finansinspektionen främjade speciellt tillsynens effektivitet, enhetlighet, beaktandet av den nationella tillsynsmyndighetens roll i tillsynsarbetet och ett öppet informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna.

Finansinspektionens egna förberedelser inför den gemensamma banktillsynen inom euroområdet framskred i god takt och Finansinspektionens processer anpassades att motsvara de nya tillsynskraven. De nationella medlemmarna i de gemensamma tillsynsgrupperna för de banker som ställdes under ECB:s direkta tillsyn den 4 november 2014 utnämndes och tillsynsgrupperna inledde sin verksamhet under ECB:s ledning. Cirka 75 procent av tillsynsgruppernas arbete görs i Finansinspektionen och resten i ECB.

Det nordiska samarbetet är intensivt bl.a. i frågor som gäller ikraftträdandet av Solvens II, gemensamma inspektioner och modellbedömningar samt riktlinjerna om innehållet i värdepappersbestämmelserna. I tillsynskollegierna för de gränsöverskridande bankerna övergick tillsynsansvaren till ECB.

I EU:s finansiella tillsynsmyndigheter (EBA, ESMA och EIOPA) pågick flera olika regleringsprojekt, av vilka största delen fortsätter år 2015. Finansinspektionen deltog i beredningen av dessa projekt inom arbetsgrupperna. I arbetsgruppsarbetet prioriterades de projekt som bedömdes vara viktigast med tanke på finansmarknaden i Finland.

Finansinspektionen deltar i det utvecklings- och regleringsarbete som görs av ECB och EU:s finansiella tillsynsmyndigheter. Finansinspektionens ledningsgrupp beslutar årligen i vilka arbetsgrupper Finansinspektionen deltar och fastställer arbetets mål.

I utvecklingen av IT-systemen sökte Finansinspektionen samarbetspartners framför allt för utvecklandet av signal- och analysverktyg inom handelsrapporteringen. Inom ESMA bereddes ett mer omfattande samarbete mellan de europeiska tillsynsmyndigheterna i fråga om rapportering och systemutveckling.

Finansinspektionen deltog i ministeriernas betydande nationella regleringsprojekt

Den nya kreditinstitutslagen och de lagändringar som har samband med den trädde i kraft den 15 augusti 2014. De skärpta kapitalkraven för banker träder i kraft stegvis under åren 2014–2019 och de nya kvantitativa likviditetskraven åren 2014–2018.

I och med den nya kreditinstitutslagen fick Finansinspektionen en viktig tilläggsuppgift inom makrotillsynen. Finansinspektionens direktions har ansvaret för att fatta beslut om användningen av makrotillsynsverktyg. Verktögen är en höjning av riskvikterna för bo- och fastighetslån eller strängare regler för den maximala belåningsgraden för bolån ("lånetak", möjlighet att besluta om användningen av verktyget fr.o.m. juli 2016) samt kontracykliskt buffertkrav. Lagen ger inte Finansinspektionen möjlighet att ställa kapitalbuffertar för strukturella systemrisker ("systemriskbuffert"). Regleringen tillåter användningen av en systemriskbuffert i 24 EU-länder, vilket innebär att det förutom Finland endast finns tre andra länder där möjligheten inte har införlivats i den nationella

lagstiftningen. Både Finansinspektionen och Finlands Bank framhävde nödvändigheten av detta makrotillsynsverktyg i lagberedningen.

Riksdagen godkände i december de nationella lagarna för verkställandet av direktivet om återhämtning och resolution, genom vilka det inrättades en särskild myndighet för finansiell stabilitet (Verket för finansiell stabilitet och stabilitetsfond). Bygandet av en gemensam krishanteringsmekanism och harmonisering av bestämmelserna om krishantering på EU-nivå utgör viktiga delar av bankunionen som behövs för att komplettera den gemensamma banktillsynen i euroområdet.

Regeringspropositionen om solvensreformen i liv- och skadeförsäkringsbolag överlämnades till riksdagen i slutet av året. Finansinspektionen deltog i färdigställandet av propositionerna.

Betydande framsteg gjordes också i fråga om regleringen av arbetspensionsförsäkringsanstalterna: förvaltningens transparens ökade då nya offentliga insiderregister blev obligatoriska, principerna för ägarstyrningen ska

offentliggöras och bestämmelserna om jäv preciserades. Dessutom kommer bestämmelserna om ersättning av preciseras.

Finansinspektionen samarbetade med finansministeriet i införlivandet av direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder i den nationella lagstiftningen samt deltog i den nationella implementeringen av MiFID II/ MiFIR (Markets in Financial Instruments Directive/Regulation) och beredningen av den nationella regleringen om grupppfinansiering.

Beredningen av en gemensam banktillsyn för euroområdet slutfördes

I beredningen av den gemensamma banktillsynen inom euroområdet som genomförs under ECB:s ledning framhävde Finansinspektionen hemlandsmyndighetens roll i tillsynsarbetet och informationsutbytet mellan tillsynsmyndigheterna som viktiga specialfrågor med tanke på tillsynen av banksektorn i Finland. För Finansinspektionen är det viktigt att tillsynskollegiernas verksamhet fortsätter att vara effektiv inom euroområdet tillsammans med de hemlandsmyndigheter som inte hör till euroområdets gemensamma banktillsyn.

I beredningen av den samlade kapitalbedömningen för banker ansåg Finansinspektionen att det är viktigt att översynen av tillgångarnas kvalitet (AQR) och kriterierna för stresstesten är tillräckligt stränga och enhetliga för att säkerställa resultatens tillförlitlighet, att publiceringen av resultaten sker öppet och att det finns nödvändiga korrikeringsåtgärdsplaner. Finansinspektionens mål avseende den samlade kapitalbedömningen för bankerna uppnåddes tämligen väl.

Finansinspektionen genomförde sin egen andel av förberedelserna inför den gemensamma tillsynen inom den av ECB fastställda tidtabellen. Processerna anpassades till ECB:s modell vartefter att ECB utfärdade tillräckliga anvisningar. De nationella koordinatörerna och medlemmarna i de gemensamma tillsynsgrupperna för de banker som ställdes under ECB:s direkta tillsyn den 4 november utnämndes och tillsynsgrupperna inledde sin verksamhet under ECB:s ledning. Utvecklingsprojektet inom banksektorn avbröts i väntan på ECB:s anvisningar för den gemensamma tillsynen.

Resultatrikt nordiskt samarbete inom många delområden av tillsynen och regleringen

Finansinspektionen utnyttjade ett brett nordiskt samarbete i beredningen av Solvens II, bl.a. i beredningen av beräkningen av försäkringstekniska avsättningar, granskningsprocesserna samt i bedömningen och regleringen av de interna modellerna. Arbetet framskred väl och via det främjades på ett konkret sett enhetliga tolkningar och handlingssätt mellan de nordiska länderna.

Det nordiska kollegiesamarbetet förlöpte väl inom det praktiska tillsynsarbetet vad gäller den fortlöpande banktillsynen. I det gränsöverskridande tillsynsarbetet deltog ECB:s ansvariga koordinatörer i kollegiemötena först såsom observatörsmedlemmar, och efter att tillsynsansvaret överfördes på ECB, såsom ordinarie medlemmar. Samordningen av tidtabellerna för upprättandet av risk- och kapitalbedömningar på koncernnivå för dessa tillsynsobjekt mellan ECB och hemlandsmyndigheterna var däremot problematisk. Det märks att ECB:s roll som värdtillsynsmyndighet inte är rutinmässig, vilket har gett upphov till utmaningar inom samarbetet och informationsutbytet. Finansinspektionen har strävat efter att främja ett god nordisk tradition inom tillsynsarbetet genom att också framhäva hemlandsmyndighetens roll som tillsynsmyndighet och statistiksammanställare på koncernnivå.

Utvecklandet av verksamhetsplaneringen och riskkontrollprocesserna för NasdaqOMX:s tillsynsmyndigheter förenhetligade NasdaqOMX:s tillsynsarbete i Norden. Det nordiska samarbetet fortsatte inom upprätthållandet av IT-systemen för handelsrapporteringen och regelbundet samarbete inleddes inom fondtillsynen.

De centrala motpartskollegierna behandlade tillstånden

Finansinspektionen deltog i de centrala motparternas tillsynskollegier såsom ordinarie medlem. Tillsynskollegierna behandlade de behöriga hemlandsmyndigheternas riskbedömningar och beviljandet av verksamhetstillstånd till de centrala motparterna.

Flera regleringsprojekt är under arbete i EU

EU:s kapitalkravsförordning (CRR) trädde i kraft för banksektorn från ingången av år 2014. Den utgör en del av EU:s gemensamma regelbok, vilken kompletterades med ett flertal av EBAs tekniska standarder, vilka EBA behöver upprätta även under kommande år.

Revideringen av solvensbestämmelserna och övriga tillsynsbestämmelser gällande liv- och skadeförsäkringsbolag, Solvens II, kunde äntligen färdigställas på direktivnivå. Detta innebär en betydande förbättring i både de kvantitativa och kvalitativa solvens- och riskhanteringskraven. Bestämmelserna träder i kraft 1.1.2016.

Inom värdepapperssektorn godkändes de omfattande EU-regelverket på nivå 1 om investeringstjänster, marknadsplatser och informationsskyldighet samt inleddes beredningen av reglerna på nivå 2. Under året utfärdades bl.a. finansmarknadsdirektivet och -förordningen samt förordningen om marknadsmissbruk. Genom finansmarknadsdirektivet och -förordningen utökades kraven på de uppföranderegler som ska iakttas vid tillhandahållande av investeringstjänster och utvidgas reg-

leringen om handelns transparens att även gälla masslån och derivat. Genom förordningen om marknadsmissbruk ändrades bl.a. kraven som gäller offentliggörande av ledningens värdepapperstransaktioner i börsbolag samt upprätthållande av insiderregister.

Under året utfärdades även förordningen om värdepapperscentraler, revisionsförordningen och -direktivet samt direktivet om icke-finansiell rapportering. Förhandlingarna om bestämmelserna som gäller bl.a. skuggbanksverksamhet och referensvärden fortsatte.

Informationsskyldigheten som avser paketerade investeringsprodukter för värdepappers-, bank- och försäkringssektorn förenhetligades genom den s.k. PRIIPs-förordningen. Över paketerade investeringsprodukter, t.ex. över indexlån och fondförsäkringar, ska i fortsättningen upprättas faktablad med basfakta om den produkt som tillhandahålls.

Förhandlingarna om IMD II-direktivet (Insurance Mediation Directive) om försäljning av försäkringsprodukter pågår fortfarande.

EU:s myndigheter för finansiell tillsyn

EBA, EIOPA och ESMA samt deras gemensamma kommitté har berett råd för kommissionen i nästan alla regleringsprojekt på EU-nivå samt tekniska standarder, riktlinjer och rekommendationer som kompletterar reglerna. Den kommande regleringen av finanssektorn är omfattande. Finansinspektionen har deltagit i de projekt som den bedömt vara de mest betydande för finansmarknaden i Finland.

EBA ansvarar för beredningen av en stor mängd tekniska standarder och riktlinjer som kompletterar EU:s kapitalkravsförordning (CRR, Capital Requirements Regulation) och kreditinstitutsdirektiv (CRD IV, Capital Requirements Directive) samt direktivet för återhämtning och resolution. Finansinspektionen deltog bl.a. i upprättandet av de tekniska standarderna om kapitalbas, standarderna om förutsättningar för att ställa finansiella institut under resolution och ingripande i problemföretags verksamhet samt i riktlinjerna som behandlar gemensamma regler och förfaranden för tillsynsbedömning av företagen under tillsyn.

Finansinspektionen lyckades påverka riktlinjerna för värderingen av ansvarsskuld och rapporteringen av ansvarsskulden kunde delvis förenklas. Finansinspektionen biträdde också ministerierna i arbetet med att införliva Solvens II-regelverket som en del av den nationella lagstiftningen.

I ESMA pågick flera olika regleringsprojekt, av vilka en del har stor inverkan på Finansinspektionens och på de finansiella aktörernas verksamhet i Finland. Finansin-

spektionen deltog särskilt i beredningen av de riktlinjer som EU:s myndigheter för finansiell tillsyn drog upp för strukturerade och komplicerade produkter och i produktutvecklingen av dem, liksom även i bedömningen av riktlinjerna och en eventuell regleringsram för gruppfinansiering. Finansinspektionen intensifierade åsiktsutbytet med de nordiska tillsynsmyndigheterna i fråga om enskilda innehållsfrågor i regleringsprojekten i syfte att få en bättre helhetsbild och att stärka inflytandet.

Finansinspektionens mål var att inverka på de ärenden som är väsentliga med tanke på Finland i reglerings- och tillsynsarbetet vid EU:s myndigheter för finansiell tillsyn. Som mätare för målet uppställdes tio ordförandeskap eller centrala beredningsuppgifter i reglerings- och tillsynsprojekten vid EU:s myndigheter för finansiell tillsyn. Detta mål uppnåddes emellertid inte på grund av de prioriteringar som gjordes under året.

Finansinspektionen arrangerade den 5 juni 2014 den tredje konferensen *FIN-FSA Conference on EU Regulation and Supervision 2014* för sina intressegrupper. Temat var denna gång "How to make the SSM deliver better supervision for the euro area and the EU as a whole?" Huvudanförandet hölls av ordföranden för ECB:s tillsynsnämnd **Danièle Nouy**.

Bankfullmäktiges berättelse för 2013 och åtgärder till följd av den

I sin berättelse för 2013 uppmanade bankfullmäktige Finansinspektionen att i framtiden:

Säkerställa att Finansinspektionen i enlighet med sin strategi har förmåga och beredskap att förebygga problem som riskerar stabiliteten på och förtroendet för finansmarknaden i Finland i en snabbt föränderlig omvärld.

- Finansinspektionen utgår i all sin verksamhet från en riskbaserad ansats. Resurserna allokteras på basis av analys och tillsynsobservationer till de mest riskfyllda företagen och funktionerna under tillsyn. Samma princip tillämpas också i fråga om risker som uppkommer av förändringar i omvärlden. Finansinspektionen har ett nära samarbete med Finlands Bank i analysen av det ekonomiska läget och använder även ECB:s och de övriga EU-myndigheternas rapporter om riskerna i omvärlden som underlag för sin egen analys. Uppföljningen av det ekonomiska läget intensifieras ytterligare, om situationen snabbt försvagas inom något delområde.
- Finansinspektionen har från ingången av 2015 tillgång till nya s.k. makrotillsynsverktyg för att förbättra stabiliteten på finansmarknaden. Finansinspektionens direktions fattar kvartalsvis beslut om användningen av verktygen.

Fortsätta att inrikta det riskbaserade tillsyns- och regleringsarbetet på de ökade riskerna på grund av finanskrisen och den ekonomiska recessionen och på hanteringen av dem samt på att ett väl fungerande betalningssystem.

- Finansinspektionen testade bankernas och försäkringsbolagens (inkl. arbetspensionsförsäkringsbolagens) risktagningsförmåga med stresstest i ett negativt makroekonomiskt scenario. EU-myndigheternas stresstest kompletterades med nationella stresstest för att uppnå ett tillräckligt omfattande resultat. Finansinspektionen inriktar sina tillsynsåtgärder på företag som har en svag kapitaltäckning i stressscenariot.
- Finansinspektionen behandlade fler frågor om investerarinformation gällande börsbolagens ekonomiska situation och tillgången till finansiering än tidigare. Det

ekonomiska läget i förening med ändringarna i bankregleringen återspeglades på de finansiella aktörernas behov att trygga tillgången till finansiering och att ta fram mångsidigare finansieringskällor (t.ex. gruppfinansiering och masskuldebrevfinansiering). Finansinspektionen gav tolkningar om dessa.

- Finansinspektionen har fortsatt att granska bankernas betalkortsprocesser och nätbankernas säkerhet. Finansinspektionen har därtill genom regelbundna möten med företagen under tillsyn följt upp ändrings- och revideringsprojekten som gäller bankernas betalningssystem samt krävt att bankerna och betalningsinstituten presenterar sina nya betalningstjänster och deras dataskyddslösningar innan de tas i bruk. Företagen under tillsyn har tillställt Finansinspektionen störningsrapporter om störningar i betalningssystemen och försenade betalningar. Finansinspektionen har ingripit i dessa störningar vid behov.

Förbereda sig för makrotillsynsuppgifterna från ingången av 2015 i samarbete med Finlands Bank.

- Finansinspektionen och Finlands Bank tog tillsammans fram två pilotversioner av makrotillsynsrapporten, vilka behandlades i Finansinspektionens direktions. Beslutsprocessen i anslutning till användningen av makrotillsynsverktyg fastställdes och testades i slutet av året. Beredningen av det första egentliga beslutet om användningen av makrotillsynsverktyg i mars 2015 framskrider enligt planerna.

Bedöma och omändra praxisen inom banktillsynen att motsvara den gemensamma banktillsynens krav.

- Finansinspektionen har anpassat sina banktillsynsprocesser att motsvara kraven för den gemensamma banktillsynen vartefter ECB har utfärdat noggranna anvisningar om den gemensamma banktillsynspraxisen. Arbetet har ännu inte slutförts, eftersom ECB:s beredningsarbete fortfarande pågår inom vissa delområden.

Förbereda sig och vara beredd på förändringar i resursbehovet och inkomsterna från tillsynsavgifterna i den utsträckning som förändringar i den internationella tillsynen av finanssektorn, t.ex. överföringen av tillsynsuppgifterna till ECB, kräver det.

- Enligt Finansinspektionens riktlinjer ska personresurserna minskas med 14 årsverken under åren 2015–2017. Detta innebär att budgeten kan hållas på nuvarande nivå under de aktuella åren. I samarbetet med myndigheterna har Finansinspektionen därtill föreslagit att lagen om tillsynsavgifter förnyas. Finansinspektionen sköter uppskattningsvis minst tre fjärdedelar av tillsynen av de finländska banker som omfattas av ECB:s tillsynsansvar. Detta bör beaktas i reformen av lagen om tillsynsavgifter.

Fortsätta åtgärder för att effektivisera Finansinspektionens interna verksamhet

- I Finansinspektionen genomfördes från ingången av augusti en omorganisering som bland annat syftade till att effektivisera verksamheten. Genom att koncentrera solvenstillsynen i försäkringsbolagen till en och samma avdelning och genom att sammanslå avdelningarna för marknads- och uppförandetillsyn har verksamheten kunnat effektiviseras. I slutet av året koncentrerades även rapporteringen av solvenstillsynen, som tidigare var utspridd på flera olika byråer, till den ekonomiska analysbyrån. Under år 2015 utvärderas om ECB:s gemensamma banktillsyn orsakar behov av att omorganisera banktillsynen.
- Ändringarna t.ex. i marknadsåtgärderna för ordnande och förmedling av finansiering framhävde behovet av att intensifiera uppföljningen av marknadsfenomen samt utvärderingen av nya produkter och tjänster. Den interna finansiella innovationsgruppen väntas svara på detta behov.
- Bland annat följande processer effektiviserades: behandlingen och registreringen av nya AIFM-tillstånd, verksamhetsberättelsen, arbetstidsuppföljningen samt dimensioneringen och utbetalningen av åtgärdsavgifter.

Ekonomiutskottets betänkande EkUB/FM 12/2014 och åtgärder på grund av det

Ekonomiutskottet påpekade i sitt betänkande bl.a. att det bör säkerställas att aktuell information om ECB:s regelverk når riksdagen, ministerierna och branschen.

- Finansinspektionen utvecklar samarbetet med finansministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. Riktlinjerna för samarbetet uppdateras och det avtalar om regelbundna möten och informationsutbyte. Via ministerierna får även riksdagen information om de aktuella ärendena. Samarbetet syftar till att främja parternas möjligheter att i tillräckligt god tid bedöma innehållet i tekniska standarder och i andra ärenden som de europeiska tillsynsmyndigheterna och ECB har anhängiggjort och hur de inverkar på den finländska lagstiftningen och den finländska finansmarknadens verksamhet och stabilitet samt att främja parternas beredskap att vidta nödvändiga åtgärder.
- Finansinspektionen diskuterar regelbundet med representanter för Finansbranschens Centralförbund om de regleringsprojekt som är anhängiga på den europeiska finansmarknaden. Ett samarbetsprotokoll har upprättats i ärendet.

Bedömning av ändringarna i tillsynen och tillsynsavgifterna år 2015

Bedömning av ändringarna i tillsynen

Arbetet med att utveckla och etablera den gemensamma banktillsynen fortsätter under ECB:s ledning under år 2015. En gemensam banktillsyn är ännu i inledande skede och man har ännu inte tillämpat samarbete och tillsynsmetoderna i praktiken på alla tillsynsområden. Utvecklandet av gemensamma tillsynsprocesser fortsätter år 2015, liksom även anpassandet av den nationella tillsynspraxisen med dem.

Inom ECB:s tillsynsnämnd har arbetet framskridit till ett skede där det fattas en stor mängd beslut som gäller de olika företagen under tillsyn. Under år 2015 bör man skapa en balans mellan beredningen av dessa beslut och tillsynen av de nationella finansmarknaderna.

I början av 2015 inrättas Verket för finansiell stabilitet som svarar för krishantering vid banker och värdepappersföretag och för insättningsgarantifonden. Finansinspektionen har ett nära samarbete med det nya ämbetsverket. Målet är att ta fram effektiva handlingsmodeller för samarbetet.

Den nya kreditinstitutslagen medförde nya uppgifter inom makrotillsynen. Finansinspektionens direktion fattar i mars 2015 de första besluten om användningen av makrotillsynsverktyg. Besluten bereds tillsammans med Finlands Bank och finansministeriet. Makrotillsynsprocesserna utvecklas vid behov efter att erfarenhet har samlats om hur väl de fungerar i praktiken.

Tillsynen av försäkringssektorn förnyas att svara mot kraven i Solvens II-regelverket som träder i kraft vid ingången av år 2016. Den nya regleringen utökar speciellt tillsynsarbetet i anslutning till solvensbedömningen och beräkningen av ansvarsskulden i försäkringsbolagen.

Den stora mängden regelverk för finansiella aktörer har krävt stora insatser på regleringsarbetet hos Finansinspektionen. I fortsättningen bör det säkerställas att det finns tillräckliga resurser för det egentliga tillsynsarbetet. Detta innebär i praktiken att Finansinspektionen ännu striktare än tidigare kommer att välja i vilka regleringsprojekt den deltar t.ex. på EU-nivå. Därtill bör Finansinspektionen effektivisera sin egen regleringspraxis.

Uppskattning av ackumulerade åtgärdsavgifter

Finansinspektionen har redan i flera år förberett sig för de utmaningar som den gemensamma banktillsynen inom euroområdet medför. Finansinspektionen har effektiviserat sin verksamhet, förnyat sina handlingsmodeller, intensifierat samarbetet med Finlands Bank och skurit ner sina kostnader.

År 2015 uppbär Finansinspektion cirka 22 miljoner euro i åtgärdsavgifter, vilket är 8 procent mindre än år 2014 och på samma nivå som år 2013. Åtgärdsavgifterna har kunnat sänkas på grund av ett större överskott än uppskattat år 2014. Verksamhetskostnaderna kunde hållas på samma nivå som år 2013 och speciellt kostnaderna för det omfattande AQR-projektet var betydligt lägre än uppskattat.

Den gemensamma europeiska banktillsynen och strukturförändringarna på finansmarknaden kan skapa ett tryck på att minska Finansinspektionens ackumulerade tillsynsavgifter. Ändringarna kan också inverka på de nordiska bankkoncernernas strukturer och på innehavet av tillgångar i de banker som verkar i Finland.

För att trygga Finansinspektionens verksamhet och finansiering håller finansministeriet på att inleda lagstiftningsprojekt som avser att förnya lagen om Finansinspektionen och lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift.

Det väntas inte ske några betydande förändringar i antalet företag under tillsyn under år 2015.

